

INFORME “El tiempo de los derechos”, núm. 27.

HURI-AGE

Consolider-Ingenio 2010

LA NOVA REFORMA DEL TRIBUNAL EUROPEU DE DRETS HUMANS

Autora: Lidón Gasull Figueras

Coordinador: Jaume Saura Estapà

Novembre 2012

1. Introducció	.1
2. Antecedents i context	.2
2.1. <i>La reforma del Protocol nº 14 al CEDH</i>	2
2.2. <i>Des de la Declaració d'Interlaken fins a la Declaració de Brighton</i>	3
3. Propostes de reforma	.5
3.1. <i>Proposta del Comitè Director per als Drets Humans del Consell d'Europa</i>	5
3.1. <i>Projecte de Declaració Final de la Conferència de Brighton per part del Regne Unit</i>	6
3.3. <i>La reacció de les ONG i de la societat civil</i>	6
4. El resultat de la Declaració de Brighton: Conseqüències de la reforma	.8
4.1. <i>Mesures aprovades a Brighton</i>	8
4.2. <i>Valoració de les mesures</i>	12
4.3. <i>Adopció i entrada en vigor de la reforma</i>	13
5. Conclusions	.14

El Tribunal Europeu de Drets Humans (en endavant, TEDH) s'ha vist, en els últims anys, amb dificultats per poder fer front a totes les demandes presentades. A desembre de 2011 el TEDH tenia 151.624 assumptes pendents de tramitació, si bé, aproximadament el 70% d'aquestes sol·licituds tenen el seu origen en sis dels 47 Estats que formen el Consell d'Europa. En concret, la Federació Russa agrupa gairebé el 30% del total de les demandes i la resta estan repartides entre Itàlia, Polònia, Romania, Turquia i Ucraïna.

Va ser sota els auspicis de la presidència britànica del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, que es va celebrar a Brighton (18-20 d'abril del 2012) la Conferència d'Alt Nivell sobre el Futur del TEDH, en la que els Estats part del Conveni Europeu de Drets Humans (en endavant, CEDH) es van reunir amb l'objectiu d'alleugerir la sobrecàrrega de casos que agrupa el TEDH. Fruit d'aquesta reunió és la Declaració de Brighton, on s'estableixen les bases que han d'impulsar la reforma de TEDH.

1.- La reforma del Protocol n° 14 al CEDH

El 13 de maig del 2004, a conseqüència de l'alt nombre de demandes presentades a Estrasburg a les quals el TEDH no podia donar resposta, es van adoptar un seguit de mesures en el si del Consell d'Europa que es van introduir mitjançant el Protocol n° 14 al CEDH.

Amb el Protocol n° 14 no es pretenia procedir a una transformació del mecanisme de garantia establert pel Protocol n° 11 (en vigor des de 1998), sinó dotar-lo dels instruments necessaris per acabar amb l'acumulació de demandes i amb l'excessiva duració dels procediments, segons l'Informe Explicatiu que acompanya al Protocol n° 14 al CEDH.

Entre altres mesures, es va pensar en enfortir el procediment d'execució de les sentències per tal que els Estats membres complissin amb la seva obligació d'implementar les sentències del TEDH i recuperar així la subsidiarietat del sistema europeu de garantia.

També es va introduir la figura del Jutge únic al que se li va atorgar la competència per dictar decisions d'inadmissió quan la demanda fos clarament inadmissible i no requerís un examen més detingut. Aquesta reforma ha permès la inadmissió d'aproximadament 50.000 demandes des de que va entrar en vigor el Protocol n° 14.

Es va introduir un nou criteri d'inadmissió de les demandes, en aquells casos en els que el demandant no hagi sofert un "perjudici significatiu", a menys que el respecte dels drets humans garantits pel CEDH i pels seus Protocols exigeixi un examen del fons de la demanda, i amb la condició de que no es podrà rebutjar per aquest motiu cap assumpte que no hagi estat degudament examinat per un tribunal nacional.

Un altre aspecte que es va abordar va ser el tema de les demandes repetitives, per afrontar aquest problema es va atribuir als Comitès de tres Jutges la competència per dictar sentència en aquells assumptes que existeixi jurisprudència consolidada del Tribunal.

Tot i que el Protocol nº 14 va ser aprovat el 2004, no va entrar en vigor fins l'1 de juny de 2010, degut a l'endarreriment de Rússia en ratificar-lo. És per aquest motiu que es va adoptar el 2009 el Protocol nº 14 bis. A pesar de que fa molt poc temps que les mesures estan sent implementades, es poden veure clarament els èxits i l'eficàcia del TEDH des de l'entrada en vigor del Protocol, sobretot en la reducció del nombre de casos endarrerits¹.

2.- Des de la Declaració d'Interlaken fins a la Declaració de Brighton

Abans de l'entrada en vigor del Protocol nº 14 al CEDH, a finals del 2009 s'inicia un nou procés de reforma que conclou amb la Declaració d'Interlaken el 19 de febrer del 2010.

El nou procés de reforma del TEDH es va iniciar durant la presidència suïssa del Comitè de Ministres del Consell d'Europa. Entre els eixos centrals de la reforma es troba la responsabilitat dels Estats en el compliment del CEDH amb l'objectiu de reduir la càrrega d'assumptes. Es fa una crida a reforçar l'aplicació del CEDH per les institucions nacionals.

La Declaració d'Interlaken atribueix al Comitè de Ministres la competència per estudiar un sistema d'admissió preliminar de demandes que serveixi de filtre i que vagi més enllà del procediment de Jutge únic. Com a solució per a les demandes repetitives es proposa atribuir la seva resolució al Jutge encarregat del filtre.

Una de les principals preocupacions de la Declaració d'Interlaken és que el TEDH no es converteixi en una quarta instància que examini qüestions de dret nacional que ja han estat resoltes pels tribunals interns².

Després de la Declaració d'Interlaken, a l'abril de 2011, la presidència turca del Consell de Ministres del Consell d'Europa va convocar una Conferència a Izmir que va

---

¹ *Veure* Preliminary opinion of the Court in preparation for the Brighton Conference (Adopted by the Plenary Court on 20 February 2012), http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/BF069E9B-8EE5-4FA8-877E-2DFAA4C167BD/0/2012_Avis_Cour_Conf%C3%A9rence_de_Brighton_1820_avril_2012_EN.pdf (última consulta el 15 d'octubre del 2012).

² *Veure* High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights. Interlaken Declaration, 19 February 2010, http://www.eda.admin.ch/etc/medialib/downloads/edazen/topics/europa/euroc.Par.0133.File.tmp/final_en.pdf (última consulta el 15 d'octubre del 2012).

culminar amb la Declaració d'Izmir on es va posar a debat la imposició d'un depòsit previ a la interposició de la demanda; la regulació d'un sistema de multes per aquells demandants que interposin demandes abusives; o l'obligació de l'assistència lletrada des de l'inici del procediment³.

Seguidament, quan el Regne Unit va assumir la presidència del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, va donar un nou impuls al procés de reforma del TEDH que ha finalitzat amb l'aprovació de la Declaració de Brighton el 20 d'abril del 2012.

Aparentment el procés ha estat impulsat per alleugerir la càrrega del TEDH, però el cert és que el Regne Unit ha mostrat clares reticències per complir les darreres sentències del TEDH, per entendre afectada la seva sobirania. Un exemple clar és l'assumpte *Hirst c. Regne Unit 2* (2005), relativa al dret de vot dels presos o; l'assumpte *Othman (Abu Qatada) c. Regne Unit* (2012), sobre l'expulsió d'un suposat líder d'Al Qaeda a Jordània. En aquest sentit, el Primer Ministre, David Cameron, el 25 de gener de 2012 va pronunciar un discurs davant l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa manifestant la seva preocupació pel marge d'apreciació dels Estats en la interpretació i aplicació del CEDH, i per la tendència de convertir el TEDH en una instància més⁴.

Finalment, la Declaració de Brighton va ser aprovada, encara que les modificacions adoptades disten del que perseguia, en principi, el Regne Unit.

---

³ Veure High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights, IZMIR, Turkey 26 – 27 April 2011, http://www.europapraw.org/files/2011/06/20110428_Declaration_Izmir_en.pdf (última consulta el 15 d'Octubre del 2012).

⁴ Publicat a The Guardian, <http://www.guardian.co.uk/law/2012/jan/25/david-cameron-reform-human-rights>; BBC News UK Politics, <http://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-16712705>, entre altres. (última consulta el 15 d'Octubre del 2012).

1.- Proposta del Comitè Director per als Drets Humans del Consell d'Europa

El Comitè Director per als Drets Humans del Consell d'Europa (en endavant, CDDH) és un òrgan subsidiari del Comitè de Ministres encarregat de supervisar i coordinar la labor intergovernamental del Consell d'Europa en matèria de drets humans, i assessorar al Comitè de Ministres sobre totes les qüestions dintre de la seva esfera competencial, tenint en compte les corresponents perspectives transversals. A aquest efecte, el CDDH està cridat a elaborar normes comuns per als 47 Estats membres i complir amb qualsevol altra activitat que li assigni el Comitè de Ministres⁵.

Per mandat del Comitè de Ministres, el CDDH va plantejar un seguit de mesures amb l'objectiu que fossin debatudes a la Conferència de Brighton. Entre elles les següents:

- 1) La imposició de taxes per als demandants mitjançant un sistema de depòsit obligatori com a requisit previ a la presentació de la demanda.
- 2) La representació obligatòria d'un advocat des de l'inici del procediment.
- 3) La inadmissió de demandes substancialment idèntiques, que hagin estat anteriorment considerades per un Tribunal nacional, excepte que el Tribunal nacional estigui clarament equivocat en la interpretació del CEDH o que la demanda plantegi una qüestió greu relativa a la interpretació o aplicació del CEDH⁶.
- 4) El decaïment automàtic de casos que no hagin estat fallats pel TEDH en un termini determinat⁷.

---

⁵ Veure Steering Committee for Human Rights (CDDH), Terms of reference, http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/cddh/default_en.asp (última consulta el 15 d'Octubre del 2012).

⁶ Veure High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights. Draft Brighton Declaration. Draft presented on 23 February 2012, paràgraf 23 c).

⁷ *Ibid*, paràgraf 28 d).

2.- Projecte de Declaració Final de la Conferència de Brighton per part del Regne Unit

A més de les propostes anteriors, el Regne Unit va presentar un projecte de Declaració Final de la Conferència de Brighton en el que s'impulsaria:

- 1) La reforma del CEDH per reduir el termini màxim per a la presentació de les demandes davant el TEDH a entre dos o quatre mesos (front els sis actuals) des de l'última decisió a escala nacional⁸.
- 2) La introducció del principi de subsidiarietat i la doctrina del marge d'apreciació en el propi CEDH⁹.
- 3) La possibilitat d'imposar sancions pecuniàries als demandats que presentin, a judici del TEDH, peticions mancades de fonament o abusives¹⁰.

3.- La reacció de les ONG i de la societat civil

Quan el Govern britànic va donar a conèixer les propostes de reforma que presentaria a la Conferència d'Alt Nivell sobre el Futur del TEDH per tal que fossin aprovades, la Conferència d'ONG del Consell d'Europa es va pronunciar tot avaluant que les modificacions aportades restringien perillosament l'accés al TEDH, i la reivindicació dels seus drets a les persones més vulnerables.

La Confederació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament va sol·licitar al Ministre de Justícia (Alberto Ruiz-Gallardón) i al Ministre d'afers Exteriors i de Cooperació (José Manuel García-Margallo) que no recolzessin les modificacions proposades per la delegació britànica, per considerar que la "línea de reforma seguida era regressiva i posava en qüestió els fonaments del més avançat sistema de protecció dels drets humans a escala mundial". La Confederació va insistir en que, d'aprovar-se aquestes reformes, "es disminuiria greument la protecció dels drets humans de les víctimes més vulnerables" i el que el TEDH necessitava amb urgència era "suport financer i recursos humans per part dels Estats membres del Consell d'Europa".

⁸ *Ibid*, paràgraf 23 a).

⁹ *Ibid*, paràgraf 16, 17 i 19 b).

¹⁰ *Ibid*, paràgraf 36.

La Comissió de Justícia i Pau d'Espanya també es va dirigir al Govern espanyol per tal que no donés suport a la reforma.

Durant la Conferència d'Alt Nivell sobre el Futur del TEDH celebrada a Brighton (18-20 d'abril del 2012) a petició del Regne Unit es va aprovar la Declaració de Brighton¹¹.

Els esforços duts a terme per les ONG d'Europa va tenir una important incidència en el resultat de Brighton que acorda una sèrie de modificacions que disten del que interessava al Regne Unit, l'*UK Constitutional Law Group* va publicar: "Si bé la Declaració de Brighton pot haver fet els canvis prou ambigus per permetre al Regne Unit reclamar algun tipus d'èxit polític, la realitat és que els canvis són, de moment marginals"¹²

1- Mesures aprovades a Brighton

La Declaració de Brighton ha suposat l'aprovació per unanimitat d'un seguit de mesures que en la majoria de casos no es tradueixen en un avanç del sistema de protecció de Drets Humans a Europa, entre les quals trobem:

- 1) Criteris més estrictes d'admissibilitat. El termini per presentar les sol·licituds davant del TEDH passa de sis a quatre mesos, sent la proposta britànica de dos mesos. A més, modifica el criteri de "perjudici significatiu" que s'havia introduït en el Protocol nº 14. Els casos que no presentin un "perjudici significatiu" hauran de ser inadmesos per part del TEDH encara que no s'hagin analitzat correctament per part de les instàncies nacionals. D'altra banda, aquells casos que hagin estat degudament analitzats a nivell estatal es consideraran manifestament infundats.

La modificació acordada al CEDH de reduir a quatre mesos la data límit de presentació de les sol·licituds, pot suposar uns obstacle per accedir al TEDH i aconseguir un rescabament per violacions de drets humans prohibides en el CEDH. Hem de tenir en compte que no és fàcil aconseguir l'assessorament jurídic adequat ni un advocat especialista en la matèria. S'ha de considerar que per molts Estats membres del Consell d'Europa, el sistema del TEDH és un verdader desconegut, els individus

---

¹¹ Veure High Level Conference on the Future of the European Court of Human Rights, Brighton Declaration, <http://hub.coe.int/en/20120419-brighton-declaration/> (última consulta el 15 d'Octubre del 2012).

¹² Veure UK Constitutional Law Group, <http://ukconstitutionallaw.org/tag/brighton-declaration/>

ignoren que existeix un recurs a escala regional que garanteix la protecció dels drets humans.

Coincidim amb Amnistia Internacional que aquest canvi “pot acabar menyscabant la qualitat substantiva de les sol·licituds, especialment en els casos en què l'accés a l'assessorament jurídic i assistència lletrada és limitat”¹³.

En quan al criteri de “perjudici significatiu”, la Declaració aprova que es modifiqui l'art. 35.3 b) CEDH i es suprimeixi la clàusula de salvaguarda que permet no rebutjar casos per manca de “perjudici significatiu” si no han estat examinats pels tribunals nacionals, això es tradueix en un retrocés en les garanties establertes fins ara en el CEDH, ja que els criteris d'admissibilitat s'han d'interpretar d'acord el CEDH, sent l'única forma de garantir el dret a la tutela judicial efectiva.

D'altra banda, la Declaració no pot dir-li al TEDH que ha de rebutjar com manifestament infundades les demandes que presentin queixes que han estat degudament examinades per un tribunal intern aplicant la seva pròpia jurisprudència; aquesta és una forma de pertorbar la independència del TEDH a l'hora d'interpretar els propis criteris d'admissibilitat.

Així mateix, Amnistia ha apuntat que “a la Declaració de Brighton es diu al TEDH com ha d'interpretar els criteris d'admissibilitat continguts en el CEDH. Aquests criteris indiquen les condicions que han de complir les sol·licituds perquè el TEDH examini les demandes de particulars. La interpretació correcta d'ells és essencial per garantir l'accés efectiu a la justícia”¹⁴.

Es pretén reduir el nombre de sol·licituds que arriben al TEDH posant traves als individus en l'accés, enlloc de reforçar els mecanismes nacionals per tal que els Estats compleixin el seu compromís d'aplicar el CEDH i la jurisprudència del TEDH.

- 2) S'ha acordat introduir en el Preàmbul del CEDH la consolidació del principi de subsidiarietat i la doctrina del marge d'apreciació.

---

¹³ Veure Amnistia Internacional, “Declaración de Brighton: Estados deben tratar con seriedad Tribunal Europeo, no cuestionar independencia”, 20 d'abril de 2012, <http://www.amnesty.org/es/for-media/press-releases/brighton-trib-eur-no-cuestionar-independencia-2012-04-20> (última consulta el 15 d'octubre del 2012).

¹⁴ *Ibid.*

El fet d'haver introduït en el Preàmbul del CEDH el principi de subsidiarietat i la doctrina del marge d'apreciació significa obrir la possibilitat als Estats d'utilitzar aquesta doctrina a casos que fins ara només s'utilitzava amb determinats drets, drets que posaven de manifest les diferències culturals entre els Estats degut a la heterogeneïtat i a la falta de consens dels membres que formen el Consell d'Europa. Un exemple és la sentència de la Gran Sala en l'assumpte *Lautsi c. Itàlia* (2011), relatiu als crucifixos a les escoles italianes.

Existeix la possibilitat de que els Estats utilitzin aquesta doctrina fora de context, fins ara emprada en els articles 8 a 11 CEDH, i no facin ús dels criteris establerts per la jurisprudència del TEDH. És ben sabut que el TEDH utilitza aquests principis en la seva jurisprudència ja que es considera com a part de la seva funció.

Tal i com ha assenyalat Michael Bochenek, director de Dret Internacional i Política de Amnistia Internacional, la Declaració de Brighton proposa modificar el CEDH per introduir aquests principis i exercir pressió sobre el TEDH per donar prominència a aquests principis a l'hora d'aplicar el CEDH. Això suposa una intromissió en la funció independent del TEDH d'interpretar el CEDH.

- 3) Es convida als Estats part a realitzar donacions voluntàries al TEDH, així com implementar la Declaració.

Si bé es cert que el TEDH necessita de recursos econòmics per portar a cap de forma meritoria la seva tasca, no es pot deixar a la voluntat dels Estats la contribució econòmica. S'hauria d'haver incorporat una obligació de dotació de recursos econòmics i financers als Estats.

La Declaració es centra més en imposar obligacions al TEDH que als propis Estats, exemple d'això és la manca de mesures concretes per assegurar la correcta aplicació del CEDH a nivell nacional. Mesura que contribuiria en gran mesura a alleugerir la càrrega del TEDH.

- 4) Els Estats podran considerar introduir mesures a nivell nacional per tal d'aplicar efectivament el CEDH. Entre les mesures que es proposen es troben:

- a) L'establiment d'una institució nacional independent de drets humans;

- b) La implementació de mesures pràctiques per garantir que les polítiques i la legislació compleixi plenament amb el CEDH, en particular oferint la informació als parlaments nacionals sobre la compatibilitat amb el CEDH dels projectes de llei proposats pel Govern;
- c) Introducció de nous recursos jurídics de caràcter específic o general per a presumptes violacions de drets humans consagrats en el CEDH;
- d) Tenir en compte la jurisprudència del TEDH durant el transcurs del procediment a escala nacional i en el moment de dictar les resolucions;
- e) Proporcionar informació als funcionaris públics, jutges, advocats i procuradors.

La introducció de mesures en el pla nacional per tal d'assegurar el compliment del CEDH, hauria de ser un mandat obligatori sota sanció per als Estats incomplidors, ja que l'única forma que hi ha per no arribar al TEDH és que els individus vegin garantits els seus drets humans en les pròpies instàncies nacionals.

- 5) El TEDH podrà exercir un paper assessor (opinions consultives) per als tribunals nacionals que, de forma opcional, requereixin la seva opinió quant a jurisprudència.

Aquesta nova competència del TEDH és una mesura positiva que va en la línia d'acabar amb el gran volum de casos repetitius. Ara bé, aquesta modificació no complirà el seu objectiu si els Estats no apliquen els canvis legislatius necessaris per complir el CEDH o no utilitzen com a referència la jurisprudència del TEDH. En aquest sentit, els Estats haurien d'incorporar en la seva legislació l'obligatorietat de resoldre els casos de conformitat amb les opinions consultives que hagi emès el TEDH sobre un determinat assumpte i decidir quin òrgan judicial nacional podrà sol·licitar l'opinió. A més, s'hauria d'introduir la possibilitat de que les parts puguin sol·licitar al jutge nacional que elevi una qüestió quan es plantegin dubtes sobre la conformitat d'una llei o jurisprudència nacional amb el CEDH. En definitiva, hauria de funcionar com les qüestions prejudicials que es plantegen front el Tribunal de Justícia de la Unió Europea

o, en el cas espanyol, com les qüestions d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional.

2- Valoració de les mesures

El conjunt de modificacions aprovades a Brighton no serveixen per alleugerir el volum de treball del Tribunal, i algunes fins i tot menyscaben la seva independència i restringeixen l'accés de les persones a la justícia. Amnistia considera que "si els Estats membres estan realment disposats a garantir el futur del TEDH, han d'estar-ho també per aplicar el CEDH i executar les decisions del Tribunal"¹⁵.

Una de les principals dificultats del TEDH és la gran acumulació de casos repetitius. Segons ha apuntat Bochenek aquests casos es deuen a la persistent manca de mesures dels Estats per complir les obligacions que han contret en matèria de drets humans i diu: "encara que la Declaració de Brighton reconeix el problema, segueix sense aportar solucions enèrgiques". Afegeix que "han de posar-se a disposició del Consell d'Europa eines més sòlides amb que exercir pressió efectiva sobre els Estats que continuen desoïnt les decisions del TEDH".

D'altra banda, Amnistia ha declarat el seu descontent per la passivitat que conté la Declaració de Brighton respecte a la "necessitat de fer alguna cosa contra les violacions reiterades del CEDH i l'incompliment de les sentències del TEDH, (...) mostrant una preocupant imatge dels estats dient al Tribunal com ha d'interpretar el CEDH". A més, lamenta que la Declaració, lluny d'establir una ambiciosa agenda per garantir la viabilitat dels sistema del CEDH, "al final acaba en gran mesura eludint les qüestions difícils, alhora que viola la independència i l'autoritat del TEDH."

3- Adopció i entrada en vigor de la reforma

Com hem dit anteriorment, el 20 d'abril de 2012 es va adoptar la Declaració de Brighton per part dels ministres dels països del Consell d'Europa. Després de la signatura del document, continuarà el procés de reforma del TEDH.

Totes aquelles mesures contemplades a la Declaració que impliquin la modificació del text del CEDH, s'hauran d'adoptar en forma de protocol d'esmena, i serà necessària la signatura i ratificació dels 47 Estats membres del Consell d'Europa per a la seva

---

¹⁵ *Ibid.*

entrada en vigor. Així doncs, a finals de 2013, el Comitè de Ministres haurà d'adoptar l'instrument que proposi la modificació dels criteris d'admissibilitat de les demandes i la inclusió en el preàmbul del CEDH dels principis de subsidiarietat i marge d'apreciació.

Quant a la possibilitat dels tribunals nacionals de sol·licitar opinions consultives al TEDH respecte a la interpretació del CEDH, la Conferència convida al Comitè de Ministres a elaborar i adoptar un protocol facultatiu, diferent de l'anterior, a finals de 2013. El protocol només generarà obligacions per als Estats que el ratifiquin.

A llarg termini es preveu, entre altres mesures, que els Estats membres puguin iniciar l'examen del procediment per a la supervisió de l'execució de les sentències del TEDH; que s'estableixi quin és el paper del Comitè de Ministres en aquest procés. Com a primer pas, es convida al Comitè de Ministres a arribar a una conclusió provisional sobre aquestes qüestions abans de finals de 2015.

Per últim, a la Declaració de Brighton hi ha un seguit de recomanacions la implementació de les quals queda a càrrec directament del Estats membres.

Els 47 Estats membres del Consell d'Europa han acordat una declaració que, tot i contenir algunes mesures positives, no dóna una solució a les dificultats del TEDH per fer front a totes les demandes que se li plantegen.

Les mesures que s'han adoptat a Brighton no van encaminades a alleugerir la càrrega actual del TEDH, sinó que simplement es tracta d'evitar les sancions que imposa el TEDH als Estats pels incompliments del CEDH.

El President de l'Assemblea Parlamentària de la Conferència de Brighton, el Sr. Jean-Claude Mignon, en la Declaració d'obertura va recordar que l'excés de sol·licituds que hi ha al TEDH és fruit de la manca de protecció dels drets humans per part dels Estats. Mignon va fer referència al fet que el 27% de les sol·licituds que es presenten provenen d'un sol dels estats membres i, un 80% provenen de 10 dels 47 Estats que formen part del CEDH¹⁶.

Per la seva banda, el Sr. Nicolas Bratza, President del TEDH, no es va mostrar conforme amb la intenció dels Estats d'incidir en les sentències del TEDH, minvant així la seva independència. A més, va afegir que 30.000 dels casos oberts estan relacionats amb vulneracions reiterades del CEDH i que els Estats han fallat en la seva tasca de prendre el passos necessaris per evitar la problemàtica subjacent que ja ha marcat al TEDH en ocasions anteriors¹⁷.

El TEDH és un mecanisme molt important per assegurar la protecció dels drets humans i així ho ha estat fent fins ara. Afegir nous criteris d'admissibilitat de demandes significa restringir el dret dels individus a rescabament dels seus drets consagrats en el CEDH.

---

¹⁶ Veure Opening Statement by M. Jean-Claude Mignon, President of the Parliamentary Assembly on the occasion of the Brighton Conference (Brighton, United Kingdom, Thursday 19 April 2012), http://assembly.coe.int/Main.asp?link=http://assembly.coe.int/President/Mignon/Discours/2012/19042012_BrightonConferenceE.htm (última consulta el 15 d'octubre del 2012).

¹⁷ Veure High level Conference, Sir Nicolas Bratza, President of the European Court of Human Rights, Brighton 18-20 April 2012, http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/8D587AC3-7723-4DB2-B86F-01F32C7CBC24/0/2012_BRIGHTON_Discours_Bratza_EN.pdf (última consulta el 15 d'octubre del 2012).

En quan al criteri del “perjudici significatiu”, tal i com s’ha establert a la Declaració de Brighton podria donar lloc a que cada Estat membre interpretés de manera diferent aquest criteri, i en conseqüència es desestimessin casos ben fonamentats.

Estimem que les reformes haguessin hagut d’anar encaminades a garantir un millor compliment del CEDH en l’àmbit nacional; i en el reforçament de la vigilància del compliment de les sentències del TEDH per part del Comitè de Ministres del Consell d’Europa.

Els Estats i els òrgans jurisdiccionals nacionals han d’assumir que són ells els que han d’aplicar, en primer lloc, els drets contemplats en el CEDH i en els seus respectius Protocols, així com la jurisprudència del TEDH. És necessària l’adopció de recursos efectius en les instàncies nacionals als quals els particulars puguin acudir quan s’hagin vulnerat els drets i llibertats reconeguts en el CEDH, tal i com exigeix l’art. 13 del mateix.

Paral·lelament, les legislacions nacionals dels Estats membres haurien d’incorporar un mandat sobre la conformitat interpretativa dels drets i llibertats amb el CEDH i la possibilitat dels demandants d’invocar la jurisprudència del TEDH davant les instàncies judicials nacionals.

D’altra banda, la recomanació que la Declaració de Brighton fa als Estats quant a la possibilitat de crear una institució de control dels drets humans a escala nacional, hauria d’haver estat un mandat imperatiu enlloc de quedar la seva creació a la voluntat dels Estats. Aquesta institució, d’adoptar-la, s’hauria de constituir d’acord amb els *Principis de París* garantint la seva independència i pluralisme. Entre les seves competències estaria la presentació al Govern i al Parlament de dictàmens, recomanacions, propostes i informes relatius a la protecció i promoció dels drets humans, realitzant un control sobre els projectes i proposicions de llei, les disposicions legislatives i administratives, així com les relatives a la organització judicial. La institució hauria de poder recomanar l’aprovació d’una nova legislació, la modificació de la legislació en vigor i l’adopció de mesures administratives o la seva modificació, entre altres competències.

Per l'anterior, coincidim amb Amnistia Internacional que "aquest retrocés és una oportunitat perduda de comptar amb incentius efectius per tal que els Estats deixin de fer cas omís de les sentències del TEDH".

Finalment, és necessari posar de relleu que gràcies a les pressions de les ONG i al suport d'algunes delegacions d'Estats es va decidir no incloure a la Conferència de Brighton mesures com la representació obligatòria d'un advocat des de l'inici del procediment; les taxes judicials als demandants per mitjà d'un depòsit obligatori per poder presentar la demanda; un nou criteri d'admissibilitat que permetés declarar inadmissibles els casos ja examinats degudament a nivell nacional; o l'anomenada "sunset clause" (decaïment dels casos no decidits en un termini determinat). Aquest és un exemple de la incidència que les ONG i la societat civil tenen en la protecció dels drets humans, més en un moment en que sembla que la solució als problemes econòmics passar per una restricció de les garanties dels individus.